

INTERJÚ PAMMER JÁNOSNÉVAL

I. A foglalkozás rövid összefoglalása

A foglalkozás célja, hogy elmélyítse és új nézőpontba helyezze az 1956-os forradalomról és szabadságharcról tanultakat. Feldolgozását 8. és 12. évfolyamon egyaránt ajánljuk.

A feldolgozás csoportmunka, projektmunka, pármunka (részben házi feladat) formájában történik, és a diákokat a legújabb kommunikációs és digitális eszközök használatára is sarkalja.

Elsősorban **összefoglaló, ismétlő-rendszerező órának** ideális.

Nevelési célok: A tanuló felismeri, hogy a forradalom eseményeiben nem mindenki kívánt részt venni, és voltak, akik egyáltalán nem akarták elkötelezni magukat. Belátja, hogy a forradalmi események elsősorban Budapesten és a nagyvárosokban zajlottak, a vidék lakossága gyakran legfeljebb a rádióból értesülhetett az eseményekről.

A tanuló képes felhasználni különböző visszaemlékező adatközléseit, rádióadásokat, kiszűrve azok szubjektív elemeit, hogy így színesítse a korszakról alkotott képét. Megvizsgálja, hogy azonos helyzetben lévő emberek életútja hogyan indul el más-más irányba személyes döntéseik és ambícióik hatására.

Kerettantervi fogalmak, nevek, topográfiai és kronológiai adatok:

Dolgozók Pártja (MDP), népköztársaság, internálás, ÁVH, besúgó hálózat, egypártrendszer, pártállam, reakció, koncepciók perек, MEFESZ, intervenció.

Mindszenty József, Rákosi Mátyás, Kádár János, Nagy Imre, Maléter Pál.

Az 1956-os forradalom főbb fővárosi helyszínei: 1945, 1956. október 23., 1956. november 4.

(TÖRTÉNELEM, TÁRSADALMI ÉS ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára)

Az óraelem felhasználásának vázlatos összefoglalása:

- Előzetes feladat: ismétlés
- A filmes interjú megtekintése és frontális megbeszélése, rádióadások meghallgatása és megbeszélése
- Szorgalmi házi feladat csoportmunkában/egyéni

A tananyagegységet **szóbeli értékelés** zárja.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történeti kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

II. Az óra előkészítése

Házi feladat az órát megelőzően: készítsetek felsorolást október 23. és október 24. eseményeiről!

III. Órai munka – az óra menete

1. A Pammer Jánosnéval készített interjú megtekintése, előtte tegyék fel az alábbi kérdéseket: Hogyan viszonyul az interjúalany október 23-hoz? Milyen szavakat használ? – Már akkor sem akarta elkötelezni magát („nem is nagyon akartunk ebben különösebben részt venni sem így, sem úgy”), most is teljesen semleges szavakat használ, bár elsősorban a negatív élményekről számol be (névnapozás a kijárási tilalom idején, nagybácsi halála).

Lehetséges ellenőrző kérdések az interjú megnézése után:

- Hol lakott Pammer Jánosné, és hogyan jutott haza október 24-én? – Martonvásáron lakott. A Szent István Kórházból próbált hazamenni a férjével (Nagyvárad tér), nehezen találtak taxit, amivel kerülőúton jutottak el Kelenföldre, onnan vonattal mentek haza.
- Miért találtak nehezen taxit? – Nem szívesen járták az utcákat a taxisok a fegyveres összecsapások miatt.
- Miért nem foglalkoztak a kijárási tilalommal? – Martonvásáron békés volt a helyzet. Meg akarták ünnepelni az Erzsébet-napot (november 19.).
- Az interjúból az derül ki, hogy néha a véletlenül múlt az ember élete. Miért? – Pammer Jánosnének a kijárási tilalom megszegése ellenére sem lett semmi baja, a nagybátyját viszont ok nélkül lötték le.

2. A házi feladat alapján idézzük fel október 24. eseményeit, és vitassuk meg, miért volt olyan nehéz eljutni Kelenföldre.

3. A következő napok történéseit a martonvásáriak a rádió híradásain keresztül tudták követni. Hallgassuk meg a Kossuth Rádió október 25-i adásának első 5 percét (Kádár János beszéde: <http://1956.mti.hu/Pages/Audio.aspx> 7. Kádár János és Nagy Imre a mikrofon előtt). A szöveg letölthető itt:

<http://mek.oszk.hu/01900/01937/html/szerviz/dokument/kadar25s.htm>

- Hogyan értékeli Kádár János az október 23-i eseményeket? – „Ifjúságunk egy része békésnek indult és a résztvevők nagy többségének céljaiban becsületes felvonulása néhány óra múltán, a bekapcsolódott népellenes ellenforradalmi erők szándékai szerint, a népi demokrácia államhatalma ellen irányuló fegyveres támadássá fajult.”
- Ígér-e bármilyen változtatást? – „A párt vezetését az az eltökélt szándék hatja át, hogy kerülgetés nélkül, nyíltan szembenézzen mindazokkal az égető kérdésekkel, amelyek megoldása halaszthatatlanná vált.”
- Hogyan képzeli el a Szovjetunióval való viszonyt? – teljes egyenjogúság, baráti együttműködés, internacionalizmus

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történeti kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

4. Hallgassuk meg az előző felvétel második felében Nagy Imre beszédét is. Szöveg letölthető itt: <http://mek.oszk.hu/01900/01937/html/szerviz/dokument/nagyiz5s.htm>

- Hogyan értékeli Nagy Imre az október 23-i eseményeket? – „Kisszámú ellenforradalmár felbujtók népköztársaságunk rendje ellen fegyveres támadást indítottak, amelyet Budapest dolgozóinak egy része az ország helyzete felett érzett elkeseredése következtében támogatott.”
- Ígér-e bármiféle változtatást? – „A rend helyreállítása után rövidesen összeül az Országgyűlés. Ezen az országgyűlésen mindenre kiterjedő és megalapozott reformprogramot fogok benyújtani, amely felöleli nemzeti életünk összes fontos kérdéseit.” – ehhez szükség van a megújuló Hazafias Népfrontra
- Hogyan képzelel el a Szovjetunióval való viszonyt? – „a magyar kormány tárgyalásokat kezdeményez a Magyar Köztársaság és a Szovjetunió közötti kapcsolatokról, többek között a Magyarországon állomásozó szovjet haderők visszavonásáról, a magyar-szovjet barátság, a proletár internacionalizmus, valamint a kommunista pártok és a szocialista országok közötti egyenjogúság és a nemzeti függetlenség alapján.”
- Mit kíván tenni a rend helyreállítása érdekében? – statáriális eljárás azokkal szemben, akik nem adják le fegyvereiket

5. Vitassuk meg, hogyan távolodott el a két politikus véleménye egymástól az elkövetkező napok és hetek során! – Kádár János a szovjetek felé fordul, Nagy Imre pedig egyre inkább elkötelezi magát a forradalom követeléseivel mellett.

IV. Házi feladat (szorgalmi)

- A) Készítsetek kiselőadást a Szabad Európa Rádióról – az állami adók mellett ezt hallgatták ekkoriban Magyarországon.
- B) Nézzetek utána, milyen sajtótermékeket lehetett 1956 októberében-novemberében olvasni! Ezek közül melyek (és miért) élték túl a forradalmat?